

Viðmerkingar

Landspartamál ella økismál

Hesa seinastu tðina hevur nógur kjak verður frammi í fjølmalnum um málspurningin. Orsøkin til hetta er, at Danmark saman við 10 øðrum limalöndum í Evroparáðnum hevur skrivað undir sáttmálan um minniluta- og "regionalmál".

royna at gera Føroyar til danskan landspart. - Ein funnin fressur hjá teimum, sum vilja tosa fyr fullveldi. Brot ur lesnaðinum Inni á heimasíðuni hjá felagsskapinum "Hesuferð" kann ein millum annað lesa hesa brúttu. - Tað er hvørki minniluta-mál, ella landspartamál,

etlaðan tramanskapp, men hetta um úpplystni og óvítandi? Høvuð orðabókurnar nýtir eitt annað orð sum landspartamál, ella hevur orðið als ikki verið titt til foyrisk, so hevur helst eingin trupulleiki verið.

Hvør er úpplystur og óvítandi? Øll, ið hava atgongd til internetið, kunna fara inn á heimasíðuna hjá Følkaflokkinum og har sigga bæði uppskotið hjá útann-ríkisráðharranum og allan sáttmálan hjá Evroparáðnum.

hava undirskrivað sáttmálan? - Halda vit, at Danmark er einariðandi í Evropa? Um danir hava mistikið seg, so er at siga tað við teir, so at mistakið kann rætast. Tað gevur onga mening at leggja teir undir bæði líkt og ólíkt, - tað teir ikki skilja foyrisk.

Helgi Abrahamsen

Álitiskreppan í býráðnum í Havn

ella rættari hvussu ein álitiskreppa politiskt kann gerast

Dimmalætting hevði grein á síðu 3 í míkudagsblaðnum um ein álitiskreppu millum Tjóveldisflokkinn og Følkaflokkinn innan býráðgætt í Havn. Greinin er úttan á áhugaverd at lesa og kann eisini geva fólki ta fatan, at Følkaflokkurin er eitt lusk og sostatt ikki til at lita á.

rætt verður endurgivið í blaðnum. Eg skal ikki siga, at blaðmaðurin fer lætt um sannleikan, men áhugavert er, hvør hevur givið honum søguna, og hvussu søgan er segd. Tveir býráðslimir verða nevndir, ið kunna vera keldan til greinina.

fríggjað til Sambands- og Sjálvstýrisflokkinn í sambandi við figgarættlanina fyrj komandi ár. Hetta er beinleiðs skeið. Vit hava ikki høvt nakrar samráðingar við ábúrnendu flokkar, so hvi teir siga, so kann ein bara gita sær til Veruleikin er, at Følkaflokkurin boðaði Tjóveldisflokkinum frá, at vit setti-lu, at koma við uppskoti

um: 1. at lækka skattaprosenti- id 1%, 2. at hækka barnafrádrátt- in 500 kr, 3. at figga hetta av inni- standandi. Vit boðaðu frá, at flokkurin fór at koma við skrivi til figgarvevndardundin við grundgevingum fyrj okk- ara stöðu. Hetta fyrj at

okkara grundgevingir (argu- ment) kundu vera við í seinasta umfari í figgar- nevndini, har vit ikki long- ur eru umbodad. Tjóveldis- flokkurin gav til kenna, at hann ikki var samdur við okkum um skattalækki- ngina. Tðin var ógvuliga knopp, og fyrj at spæla við ópinum kortum fyrj allum hevandi- limum - eisini meiriluta-

num í býráðnum - ringi undirritaði til Ronald Poulsen og seði honum frá, at Følkaflokkurin fór at hava

skriv til figgarvevndar- fundin um stöðu floksins um figgarættlanina. Eg bæði hann bæra boði til restina av meirilutanum, og hetta jattaði hann at gera. Hetta er tað, ið okkara sam- gangspartnar, Tjóveldis- flokkurin, kallar at figga aftan fyrj rygg. Hvi so Heðin Mortensen uttalar seg til Dimmalæt- ting um, at Følkaflokkurin leitast sær stöðul frá sam- gangnum, skili og als ikki. Mær vitandi hevur eingin Følkaflokkinum tosað við hann um figgarættlan- ina, lækkan av skattapro- senti ella líkandi. Eisini sigur Heðin, at Følkaflokk- urn hevur eina tröngd at

markera seg frá, har tósur hann at ryddum. At ongi Eftir at hava læst í Dimmalætting ringi undirritaði til Ronald Poulsen at spyrja, um hann hevði fátáð teimum saman- stöðu Følkaflokksins at millum. Følkaflokkinn og meirilutan ella partur av meirilutanum. Svárið var einfalt nei. Samráðin var bert ein orientering um stöðu Følkaflokksins at figgarættlanina og ein frábo- dan um skrivið til figga- arnevndina. Hvarvi meiri ella minni. Vinarliga. Jan Christiansen býráðslimir

Í Fuglafirði er arbeiði til allar hendur

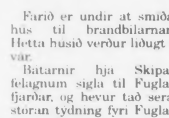
Fuglafjarðar kommunu, ið fevur um bygdinar Fugla- fjarð og Hellnar, vestari ári 2000 at fáa 24,8 mio. kr. inn í beinleiðs persóns- skatti umframt parta- felagsskattin, ið mettur er til 4 mio. kr.

kirkskattaprosenti verður tað sama í 2000 sum í 1999, ið er 0,2%. Annars javnjavrig figgar- ættlanin við 42 mio. kr.

Farið er undir at spreingja fyrj einum tunli, sum er 58 metrar længur. Havsbrunn skal galdra tunnilin, og kommunan skal galdra fyrj grötið, sum verður brukt til planering á havnarlagnum, har Havs- brunn fer undir stórar ut- bygningar. Tekniska deild stendur fyrj projektering og eftir- líti.

vegurinn asfalasterast, og ferðsluföringur í Fløtu- gerið skulu gerast. Til at breiða brunna um Skarðs, brunna onna fyrj skulan, eru 400.000 kr settar av. Eisini er peningur settur av til vegin Vestur í Bo.

komu at virka fullt og heilt innan teir karmir, ið Hetta hús verður löggt í var. Batarnir hjá Skipa- felagnum sigla til Fugla- fjarð, og hevur tað sera stóran tyding fyrj Fugla- fjarðar havn. Vidvíkjandi Kunningar- stovuni og Bókasavnum verða hesi eins og ferða- vinnan væl stöðlað av kommununi. Følk halda seggjørt at Kunningarstov- un er við til at seta Fugla- fjarð á heimskortið.

Bókavindur hevur havt fleiri tiltak, sum fólk hava vítið væl og verið glað um. Tað er komið áleivdið við montanarhúsinum í bygd- im, men enn restar nakkið, til tað kann verða löggt. Tí hevur kommunan jattað

1,5 mio. kr. í stöðuli yvir try- g, so húsó kan gerast löggt og verða til gagn fyrj allar fuglföringur. Arbeiði er byrjad her í desember. Tað tað kemur til Kirkju- garðin, er vestari partur av garðnum löggt stöptur. Kommunan hevur sett

tvey busskylvi upp, annað við Føroya Buska og hitt upp á Kambsdal. Eftir umbøn frá kommu- nuni hevur Landsverk- frøingurin jattað og í holt við tað sama eitt buss- kylvi upp við Landsvegna á Kambsdal.

Annars kann upplýstast, at telgur og programið verða endurnýggjað. Komun- un og stovnarir, ið býra undir kommununa, verða bundnar saman í einum neti, so samskifti kann fara fram bæði skjött og væl. Váttanir um, at EDV- kervið ikki verður rakt av ári 2000, er ikki trúgvalikanur, eru fingnar til vege. Følkafólk í Fuglafjarðar kommunu ókst 1. novem- ber í 1998 búið 1460 fólk her, og 1. desember í ár verur við 1490 borgarar.

Dánjal Vang býráðslimir

Hvør skal eiga oljuna

Búskaparligar og etiskar hugleiðingar

I hesi stuttu grein fari og at roynd at grundgeving, hvi Suduroyggin (hes alt annað enn Havnin) eigur at fáa eina meiruliga komandi foyrisk oljuhavni. Veruleikin er, ju, at olju- havnin kemur at liggja á Drelnesi (ella alla ádrast- aðni enn í Havn), so verða oljugegnarnir allikaval at taka sær ein tur norður til Havnar, áðrenn teir fara av

landinum sum gald fyrj innluttning. Hetta av teivnum orsøkom. Fyrst og fremst verða oljugegnarnir (tað sum vinnur) skattaðir og fluttur norður til havs- stöðin til almenna nytulu. Hetta ferð sjálvandi við sær almennar lönir, ið sum oljugegnarnir allikaval at Havnini. Hetta ferð pengar, og ikki minst skapar hetta

ar og skapa menning og trivnað. Alt gott um tað. Harnest er samfelagð soleiðs skrivað saman í dag, at flestar vörur, ið verða innfluttar (privat), fara sær iðggnum havnina í Havn. Tað vil siga, at pri- vata nytlan í Suduroy (ella alla aðra stöðin í Føroyum) fer sær ein tur iðggnum havs- stöðarfrýttur, og ikki minst skapar hetta

arbeiði við Havnar byggj- ur. Av hesum skal leiðast, at at kalla alt virði í Føroyum fer sær ein tur iðggnum Havnina fyrst ella seinna í kapitalrenslinum. Gjarna fleiri ferð bæði sum inn- og utfluttningar. Alt gott um tað, man skal ikki misnna næsta sinum tað goga. Men tað er ein mæg, at (havnarfólk) ikki dugja at sigga, at tað er heldur- samfelagsliga nógv skila- beti til legga oljuhavnina í Suduroy (ella alla aðra- stöðin enn í Havn). Pengar- in, ið verða vunnir í Suduroy, koma 11 oynni sjálvari

til góðar, sum tað primer- virði teir ju eru í sjálfum sær, 21 restini av landinum (serliga Havnin) til góðar bæði alment og privat, & 3 skapa eitt virði og tí virki semis- og tí aftur virðis- skapandi peningarensi í oynni sjálvari, ið verður ikki bara oynni, men øllum landinum (serliga Havnin) at gagni. Kalt og kynskt - í kronum og øvrum - er tað tí skilgjøtt at leggja olju- havnina á Drelnesi (ella alla aðra stöðin enn í Havn). Hon fer allin aðo- an allikaval sum landsins havs- stöðar. Hvinvegin er tað óvugta

ikk farið. Um oljuhavnin kemur at liggja inni á Sundi, skal man vera visur í, at at kalla einki av hesum virðinum fer sær ein tur stöður um fjørð. Hetta orsaka av teirri periferu stöðu, sum hendað syrgi- luga stadda oyggin er í, bæði alment, men tveirri oynni privat. Um oyggin skal kunna koma sær bert um hesum blindmats- statusi, so er hjalp neyðig. Ein mogleiki kundi verið foin almennar tænarur í oynni og harvið fleiri lukra- tiv almenn starvspláss. Men hetta tykist eingin vilji vera til.

So er bara eitt at halda seg við til Vonna. Vonina er, at ein komandi oljuhavna skal koma at gylla oynna, sum húsó var undir fleiki oljuhavnin liggja í Sundi. Vit nýðast to at ísanna, at Suduroyggin hevur stór- stan tørv á nýggjum virðum. Um tað ikki verður óljá, so okkurt annað. Til doms ein stóri almennar leiklutur. Um einki av hesum verður veruleiki, so er bert eitt eftir at gera, nevniliga at loysa frá Føroyum.

Gleðilig jól og eina góða nýggja öld! Samal Matras Kristiansen

Gøtu Formnismisfelag 30 ár - rætting

Tiveri vóru tveir síðir umbyttar í handritinum av greinin hjá Ólufu Húsgarð í blaðnum í gjár, so at tekstur- in kom at standa í skeivari raðfylgi. Vit prenta tí tann partin av tekstinum um aftur í rættari raðfylgi.

at gera. Vátn- og elektris- tet leggjast inn, fyrstaður, bilegarnar, komfryr, rokkhetta, borð, heinkir, brikar og annað skilt set- ast upp. Husini skuldu verða vaskað upp og niður eina ferð aftur, áðrenn teir verðu sett í stöðu við koyvgu- og seingarklæð- um, gardinum, forhangum o.ø. Fyrireikingar til hetta voru gjørdar veturin 1970-71, men innbyggj var onnur búnað, og formlur í vóru heldur ikki. Husini skuldu tókast og vindeyg- un verða malað, so nógv var at taka hon.

Margretha - krúnprins- sson og Hendrik prinsur vitjðu Føroyar í juni 1971. Fra teimum, ið legdu fót- in til rættis, kom fyrki- un at sleppa at vitja í Bláastovu hin 14. juni. Hvat var nu til raða at taka? Fólk voru aftur byrjad at vaska husini upp og niður,

nógv. Føroya Sparikassi stöðuldi við 500 kr. Føroya Banki við 500 kr., pening- innsavning for fram mill- um limirnar í Gøtu For- minnisfelag, umframt at limir felagsins hava gjørt starvabeiði uttan lön við smíðing, vasking, rudding o.ø. Felagið hevur har- afturat fingið virðismiklar gávur av tilfari o.ø. ið er farit til Bláastovu. Høggvússing varð um- velt í 1974/75 og varð latið upp sum formlutagvmski hin 12. juni 1976, ta í Bondaskulin á Hvannoyri í Íslandi vitjari í Gøtu. Í høggvússinum eru

formlutur, ið nýtir vóru 99. Norðragøtu við astand- andi husum er undirskriva- ndi hin 13 oktober 1973, hareftir Evald Petersen av- hendir eindgöndum til Gøtu Formnismisfelag við sonni- rettingdum og skýld, sum hann hevur at hann. Umvæling av Glyvra- Hanusarhúsi er m.a. figgað við stöð frá Lions Club Eysturoy. ið hevði listar- framsýning í Gøtskulva í mars 1975 til frama fyrj umvælingina. Ursliði var, at Lions Club handaði Gøtu Formnismisfelag ein kekk upp á 5.000 kr. Felag- ið fekk við eydnulíki í 1975 36.000 kr. til avlops, og harafturat er umvæ- lingin göldin við limagaldi, ógungupening og gávum. Føroya Landsstýri veitti felagnum 15.000 kr. í heit- urslun fyrj arbeiðið. Felag- ið hevur gjørt í bygdini. Um- vælingin fór fram í 1977 og 1978. Eitt framur snótligt arbeiði er lagt í vei. Serliga býra tað Tummas Jacobsen, Sigurd Størhamar og Ei- vind Heinesen, ið hava

smíðað Arnlæg Jacobsen og Lena Hansen hava gjørt tað finara arbeiði innan. Um ikki megnparturin av endurreisningararbeið- um hevði verði gjørdur sjálvboðin, hevði kostnað- urn av fáa hetta listar- verk lagt ur hondum verið nógv hægrri enn teir 150.000 kr. tað hevur kost- að.

Husini voru tikin í bruk hin 12. november 1978. Poul Petersen, lei. juris, helt í hesum sambandi sog- uligan fyrlestur, ið hann nevndi "Forsøgi til Gøtu søgu" eitt áttatítt og ein títalart.

Í 1972 kom bygdasavns- loyin, sum miðsavnalt alt formnismisgigt arbeiði. Stöðulsjókjandi bygdasavn hava rætt í almennan stöðul umá 50% av lögum og 60% av rakstrinum. Gøtu Formnismisfelag ynskti ikki at koma undir lögna, av tí at treytirnar eru av harbar, og felagið sa seg ikki fært fyrj at leggja undir tær.

Umvælingararbeiðið byr- jaði hin 11. mai, og longu hin 25. juni 1970 voru smú- rnar lidnar. Allur september mánaður í 1970 varð bruktur til at vaska upp og niður í Bláastovu, og hetta gjørdi limir og onnur vælvild- arfólk fyrj einki. Vátn var ikki í husinum, so tað varð borit ur husinum nærind- is, og el-hiti at turka husini varð kepstur frá granna- husi. Men stórarbeiði var eftir

Fólk komu burt ur husi við lutum til hesa konga- ligu vitjan. Nakrir lutir voru givnr til gavis og aðrir til lán - onkur segði fyrj summarit, onnur segdu með alla. Lutirnir eru skrasertit, og har sæst skilliga, hvør ið hevur latið lutir, og hvussu teir eru latinir.

Allt hetta stóra verk var higartil fingið soleiðis at fara? Lögting jattaði 35.000 kr. treytav av, at Gøtu kommunu jattaði líka

smíðing, vasking, rudding o.ø. Felagið hevur har- afturat fingið virðismiklar gávur av tilfari o.ø. ið er farit til Bláastovu. Høggvússing varð um- velt í 1974/75 og varð latið upp sum formlutagvmski hin 12. juni 1976, ta í Bondaskulin á Hvannoyri í Íslandi vitjari í Gøtu. Í høggvússinum eru

smíðað Arnlæg Jacobsen og Lena Hansen hava gjørt tað finara arbeiði innan. Um ikki megnparturin av endurreisningararbeið- um hevði verði gjørdur sjálvboðin, hevði kostnað- urn av fáa hetta listar- verk lagt ur hondum verið nógv hægrri enn teir 150.000 kr. tað hevur kost- að. Husini voru tikin í bruk hin 12. november 1978. Poul Petersen, lei. juris, helt í hesum sambandi sog- uligan fyrlestur, ið hann nevndi "Forsøgi til Gøtu søgu" eitt áttatítt og ein títalart. Í 1972 kom bygdasavns- loyin, sum miðsavnalt alt formnismisgigt arbeiði. Stöðulsjókjandi bygdasavn hava rætt í almennan stöðul umá 50% av lögum og 60% av rakstrinum. Gøtu Formnismisfelag ynskti ikki at koma undir lögna, av tí at treytirnar eru av harbar, og felagið sa seg ikki fært fyrj at leggja undir tær.